

Ἐγκωμιαστικός λόγος στόν ἅγιο Ἰγνάτιο το Θεοφόρο

Ξέσπασε κάποτε φοβερός πόλεμος ἐναντίον τῶν Ἐκκλησιῶν καί σάν φοβερότατη τυραννίδα ξαπλώθηκε στή γῆ καί ὄλοι ἀρπάζονταν μέσα ἀπό τήν ἀγορά, χωρίς καμιά κατηγορία, ἀλλ' ἀπλῶς γιατί ἀπαλλάχθηκαν ἀπό τήν πλάνη καί ἔτρεξαν πρὸς τήν εὐσέβεια, γιατί ἀπομακρύνθηκαν ἀπό τή θρησκεία τῶν δαιμόνων, γιατί γνώρισαν τόν ἀληθινό Θεό καί προσκύνησαν τόν Μονογενῆ Υἱό Του· καί γιά ἐκεῖνα γιά τά ὅποια ἔπρεπε αὐτοί νά στεφανώνονται, νά θαυμάζονται καί νά τιμοῦνται, τώρα τιμωροῦνταν καί περιβάλλονταν ἀπό μύρια κακά ὄλοι ἐκεῖνοι πού δέχθηκαν τήν πίστη, καί πολύ περισσότερο οἱ προἰστάμενοι τῶν Ἐκκλησιῶν.

Διότι ὁ διάβολος, ὄντας κακοῦργος καί φοβερός στό νά μηχανορραφεῖ τέτοιες ἐπιβουλές, ἔλπισε ὅτι, ἐάν ἀφαιρέσει τούς ποιμένες, θά μπορέσει εὐκόλα νά διασκορπίσει τά πρόβατα. Ὁ Θεός ὅμως πού συλλαμβάνει τούς σοφοὺς στήν πανουργία τους, θέλοντας νά δείξει σ' αὐτόν, ὅτι δέν κυβερνοῦν τίς Ἐκκλησίες Του ἄνθρωποι, ἀλλ' Αὐτός εἶναι Ἐκεῖνος πού ποιμαίνει παντοῦ ὅσους πιστεύουν σ' Αὐτόν, ἐπέτρεψε νά γίνει αὐτό ... γιατί ὁ Θεός εἶναι Ἐκεῖνος πού καθοδηγεῖ παντοῦ τίς Ἐκκλησίες, καί δέν εἶναι δυνατό ποτέ νά βγεῖ νικητής ἐκεῖνος πού πολεμᾷ τόν Θεό.

Καί δέν διέπραξε ὁ διάβολος αὐτό μόνο τό κακούργημα, ἀλλά καί ἄλλο ὄχι μικρότερο ἀπ' αὐτό. Ὅτι δηλαδή, δέν ἄφηνε νά σφάζονται οἱ ἐπίσκοποι στίς πόλεις πού ἦταν προἰστάμενοι, ἀλλά τούς φόνευε ὀδηγώντας τους σέ ξένη πόλη. Καί αὐτό τό ἔκανε ἐπιδιώκοντας ἔτσι νά μείνουν ἔρημοι ἀπό φίλους καί συγχρόνως, ἐλπίζοντας νά τούς καταστήσει ἀσθενέστερους μέ τόν κόπο τῆς ὀδοιπορίας, πράγμα λοιπόν πού ἔκαμε καί στόν μακάριο αὐτόν ἱεράρχη. Διότι ἀπό τήν πόλη μας τόν φόνευσε στή Ρώμη, κάνοντάς του μακρότερη τήν ὀδοιπορία, καί ἐλπίζοντας –μέ τό μῆκος τῆς ὁδοῦ καί τό πλῆθος τῶν ἡμερῶν πού θά μεσολαβοῦσαν μέ τό ταξίδι– νά

καταβάλει τό φρόνημά του, μή γνωρίζοντας ὅμως ὅτι, ἔχοντας αὐτός στήν τόσο μεγάλη ὁδοιπορία του συνοδοιπόρο καί συνταξιδιώτη τόν Ἰησοῦ, γινόταν πιό ἰσχυρός, παρείχε μεγαλύτερη ἀπόδειξη τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ πού ὑπῆρχε μαζί του καί σφυρηλατοῦσε ἔτσι περισσότερο τίς Ἐκκλησίες. Διότι οἱ πόλεις πού ὑπῆρχαν κατά μήκος τῆς ὁδοῦ πού περνοῦσε, συντρέχοντας ἀπό παντοῦ, ἐνίσχυαν τόν ἀθλητή καί τόν προέπεμπαν μέ πολλά ἐφόδια, συναγωνιζόμενες μέ αὐτόν μέ τίς προσευχές καί τίς παρακλήσεις τους.

Ἀλλά καί αὐτές δέν δέχονταν μικρή παρηγοριά, βλέποντας τό μάρτυρα νά τρέχει πρὸς τό θάνατο μέ τόση μεγάλη προθυμία, μέ ὅση φυσικό ἦταν νά τρέχει ἐκεῖνος πού καλεῖται στά οὐράνια ἀνάκτορα. Καί ἀπό τά ἴδια τά ἔργα μάθαιναν –ἀπό τήν προθυμία δηλαδή ἐκείνου καί τήν ὑπερβολική χαρά– ὅτι δέν ἦταν θάνατος ἐκεῖνος πρὸς τόν ὁποῖο ἔτρεχε, ἀλλά κάποια ἀποδημία καί μετάθεση καί ἀνάβαση πρὸς τόν οὐρανό. Καί διδάσκοντας αὐτά σέ κάθε πόλη μέ τά λόγια καί μέ τά ἴδια τά ἔργα του ἀναχωροῦσε ἀπό ἐκεῖ.

Καί ἐκεῖνο πού συνέβηκε μέ τούς Ἰουδαίους, –ὅταν, δένοντας τόν Παῦλο καί στέλνοντάς τον στή Ρώμη, νόμιζαν ὅτι τόν στέλνουν στό θάνατο, στήν πραγματικότητα ὅμως τόν ἔστελναν διδάσκαλο στούς Ἰουδαίους πού κατοικοῦσαν ἐκεῖ– αὐτό λοιπόν συνέβη πολύ περισσότερο μέ τόν Ἰγνάτιο. Διότι καθίστατο διδάσκαλος θαυμάσιος ὄχι μόνο σ' ἐκείνους πού κατοικοῦσαν στή Ρώμη, ἀλλά καί σ' ὅλες τίς ἐνδιάμεσες πόλεις, πείθοντάς τους νά περιφρονοῦν τήν παροῦσα ζωή, νά μή θεωροῦν τίποτε τά βλεπόμενα, νά ἐπιθυμοῦν τά μελλοντικά καί ν' ἀποβλέπουν πρὸς τόν οὐρανό, καί νά μή δίνουν σημασία γιά κανένα ἀπό τά κακά της παρούσας ζωῆς.

Διδάσκοντάς τους λοιπόν αὐτά καί περισσότερα ἀπ' αὐτά μέ τά ἴδια τά ἔργα του καί παιδεύοντάς τους βάδιζε σάν κάποιος ἥλιος ἀνατέλλοντας ἀπό τήν ἀνατολή καί τρέχοντας πρὸς τή δύση· ἢ καλύτερα λαμπρότερος ἀπό ἥλιο. Διότι ὁ ἥλιος ἔτρεχε στόν οὐρανό, παρέχοντας αἰσθητό φῶς, ἐνῶ ὁ Ἰγνάτιος ἀντέλαμπε κάτω, ἐμβάλλοντας στίς ψυχές νοητό φῶς ἔνθεης διδασκαλίας. Καί ὁ ἥλιος, βέβαια, φθάνοντας στά μέρη τῆς δύσεως κρύβεται καί ἀμέσως φέρνει τή νύχτα, ἐνῶ αὐτός καταφθάνοντας στά μέρη τῆς δύσεως ἀνέτειλε ἐκεῖ λαμπρότερα, ἀφοῦ εὐεργέτησε ὑπερβολικά καί ὅλους ἐκείνους πού συνάντησε κατά μήκος τῆς πορείας του, καί ὅταν ἔφθασε στήν πόλη, δίδαξε καί σ' ἐκείνην τήν ὁδό τῆς εὐσέβειας.

Διότι γι' αὐτό καί ὁ Θεός ἐπέτρεψε νά τερματίσει ἐκεῖ τή ζωή του, ὥστε ὁ θάνατός του νά γίνει διδάσκαλος εὐσέβειας σ' ὅλους τούς κατοίκους τῆς Ρώμης. Διότι ἐσεῖς, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, δέν θά χρειαζόσασταν τότε καμιά ἀπόδειξη, ἐπειδή ἦσασταν ριζωμένοι στήν πίστη, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τῆς Ρώμης, ἐπειδή τότε ὑπῆρχε ἐκεῖ πολλή ἀσέβεια, χρειάζονταν πολλή βοήθεια. Γι' αὐτό καί ὁ Πέτρος καί ὁ Παῦλος καί μετὰ ἀπό ἐκείνους καί ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὅλοι θυσιάσθηκαν ἐκεῖ· καί ὁ ἕνας λόγος ἦταν, ἐπειδή εἶχε μολυνθεῖ ἡ πόλη μέ τά αἵματα τῶν εἰδώλων, νά τήν καθάρουν μέ τά

δικά τους αίματα, και ό άλλος λόγος για να τούς αποδείξουν έμπρακτα τήν ανάσταση του σταυρωθέντος Χριστού, πείθοντας τούς κατοίκους τής Ρώμης, ότι δέν θά ήταν δυνατό μέ τόση εύχαρίστηση να περιφρονήσουν τήν παρούσα ζωή, εάν δέν ήταν πάρα πολύ σίγουροι, ότι έπρόκειτο ν' άνεβοϋν προς τόν έσταυρωμένο Ίησοϋ και ότι θά Τόν δοϋν στους οϋρανούς.

Πράγματι λοιπόν, αποτελεί μεγίστη απόδειξη τό ότι ό Χριστός πού σφαγιασθηκε επέδειξε τόση μεγάλη δύναμη μετά τό θάνατό Του, ώστε να πείσει τούς ζωντανούς άνθρώπους να περιφρονήσουν και πατρίδα και οικία και φίλους και συγγενείς και τήν ίδια τή ζωή τους για χάρη τής πίστεως τους προς Αυτόν, και να προτιμήσουν, αντί τών εύχάριστων τής παρούσας ζωής, μάστιγες, κινδύνους και θάνατο. Καθόσον αυτά δέν ήταν κατορθώματα κάποιου νεκροϋ, οϋτε κάποιου πού έμεινε στον τάφο, αλλά εκείνου πού αναστήθηκε και ζει. Διότι πώς θά μπορούσε να δικαιολογηθεί τό ότι, όταν ζοϋσε όλοι οι Άποστολοι πού Τόν ακολουθοϋσαν αδύναμοι, εξαιτίας του φόβου, να προδώσουν τόν διδάσκαλό τους, να φύγουν και ν' απομακρυνθοϋν από κοντά του, όταν όμως πέθανε, όχι μόνο ό Πέτρος αλλά και ό Παϋλος, και ό Ίγνάτιος πού οϋτε καν τόν είχε δεϊ, οϋτε είχαν απολαύσει τή συναναστροφή του, να επιδείξουν υπέρ αυτού τόση μεγάλη προθυμία, ώστε και τήν ίδια τή ζωή τους να θυσιάσουν γι' Αυτόν;

Για να τά μάθουν λοιπόν αυτά έμπρακτα όλοι οι κάτοικοι τής Ρώμης, επέτρεψε ό Θεός να τελειώσει ό άγιος εκεί τή ζωή του. Και ότι αυτή είναι ή αιτία, θά τό επιβεβαιώσω αυτό από τόν ίδιο τόν τρόπο του θανάτου του. Διότι ή καταδικαστική απόφαση δέν όριζε να πεθάνει σε βάραθρο έξω από τά τείχη, οϋτε στο δικαστήριο, οϋτε σε κάποια γωνία, αλλά στο μέσο του θεάτρου. Και, ενώ όλη ή πόλη καθόταν επάνω, ό άγιος υπέμεινε τό μαρτύριό του, καθώς τόν κατασπάρασαν τά θηρία, ώστε, άφοϋ στήσει μπροστά στά μάτια όλων τό τρόπαιο κατά του διαβόλου, να κάνει ζηλωτές τών άγωνισμάτων του όλους τούς θεατές, όχι μόνο πεθαίνοντας τόσο γενναία, αλλά πεθαίνοντας μέ εύχαρίστηση. Έτσι, μέ εύχαρίστηση έβλεπε τά θηρία, όχι σαν να επέκειτο ν' φύγει από τή ζωή, αλλά σαν να τόν καλοϋσαν προς ζωή καλύτερη και πνευματικότερη. Από ποϋ γίνεται αυτό φανερό; Από τά λόγια πού είπε τή στιγμή πού έπρόκειτο να πεθάνει. Διότι, όταν άκουσε, ότι αυτός ό τρόπος τής τιμωρίας τόν αναμένει, έλεγε: «έγώ θά ώφεληθώ από τά θηρία εκείνα».

Τέτοιοι είναι εκείνοι πού είναι έρωτευμένοι ό,τι κι αν πάσχουν υπέρ εκείνων πού αγαποϋν, τό δέχονται μέ εύχαρίστηση, και τότε φαίνονται ότι είναι κυριευμένοι από τήν αγάπη, στις δύσκολες περιστάσεις, πράγμα βέβαια πού συνέβηκε και μ' αυτόν. Διότι έσπευδε να μιμηθεί τούς Άποστόλους όχι μόνο στο θάνατο, αλλά και στην προθυμία, και ακούοντας ότι εκείνοι μετά τό μαστίγωμα έφευγαν μέ χαρά, θέλησε και αυτός να μιμηθεί τούς διδασκάλους, όχι μόνο ως προς τό θάνατο, αλλά και στη χαρά· γι' αυτό έλεγε, «θά ώφεληθώ από τά θηρία». Και θεωροϋσε τά στόματα αυτών πολύ πιό ήμερα από τή γλώσσα του τυράννου, και πολύ σωστά· διότι εκείνη

ἡ γλῶσσα τὸν καλοῦσε πρὸς τὴ γέεννα, ἐνῶ τὰ στόματα τῶν θηρίων τὸν ἔστελναν πρὸς τὴν οὐράνια Βασιλεία

Ἄφοῦ λοιπὸν τελείωσε ἐκεῖ τὴ ζωὴ του, ἢ καλύτερα, ἀφοῦ ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ, ἐπέστρεψε στὴ συνέχεια ἐδῶ στεφανωμένος. Διότι κι αὐτὸ ὑπῆρξε καρπὸς τῆς οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ, τὸ νὰ τὸν ἐπιστρέψει δηλαδή πάλι σ' ἐμᾶς καὶ νὰ παραδώσει τὸν μάρτυρα στὶς πόλεις. Διότι ἡ Ρώμη δέχθηκε τὸ αἷμα πού ἔσταζε ἀπὸ τὸ σῶμα του, ἐνῶ σεῖς ἔχετε τιμηθεῖ μέ τὸ λείψανό του· ἀπολαύσατε ἐσεῖς τὴ φροντίδα του, ἀπόλαυσαν ἐκεῖνοι τὸ μαρτύριο· τὸν εἶδαν ἐκεῖνοι ν' ἀγωνίζεται καὶ νὰ νικᾷ καὶ νὰ στεφανώνεται, ἔχετε ἐσεῖς αὐτὸν γιὰ πάντα· τὸν ἀπομάκρυνε ὁ Θεὸς γιὰ λίγο χρόνο ἀπὸ κοντὰ σας καὶ σᾶς τὸν χάρισε μέ περισσότερη δόξα. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἐκεῖνοι πού δανείζονται χρήματα, ἀποδίδουν μέ τόκο τὰ χρήματα πού θὰ λάβουν, ἔτσι καὶ ὁ Θεός· ἀφοῦ γιὰ λίγο χρόνο τὸν δανείσθηκε ἀπὸ σᾶς καὶ τὸν ἔδειξε στὴν πόλη ἐκείνη, σᾶς τὸν ἐπέστρεψε μέ μεγαλύτερη λαμπρότητα.

Διότι ἀποστείλατε ἐπίσκοπο, καὶ δεχθήκατε μάρτυρα· τὸν προπέμψατε μέ εὐχές, καὶ τὸν δεχθήκατε μέ στεφάνια· καὶ ὄχι μόνο σεῖς, ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ ἐνδιάμεσες πόλεις. Διότι ποιά νομίζετε ὅτι ἦταν ἡ διάθεσή τους βλέποντας τὸ λείψανο νὰ ἐπιστρέφει; Πόση εὐχαρίστηση θὰ καρπώθηκαν; Πόση ἀγαλλίαση;

Μέ πόσες ἐπευφημίες θὰ περιέβαλαν ἀπὸ παντοῦ τὸν στεφανωμένο; Διότι, ὅπως ἀκριβῶς συμπεριφέρεται κανεὶς πρὸς γενναῖο ἀθλητὴ πού καταπάλεψε ὅλους τοὺς ἀνταγωνιστὲς του καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ σκάμμα μέ λαμπρὴ δόξα, σηκώνοντας τὸν ἀμέσως οἱ θεατὲς ψηλά δέν τὸν ἀφήνουν οὔτε νὰ πατήσει ἐπάνω στὴ γῆ, καὶ τὸν μεταφέρουν στό σπῆτι του σηκωτό, καὶ τὸν ἐγκωμιάζουν μέ μύρια ἐγκώμια, ἔτσι λοιπὸν καὶ τὸν ἅγιο ἐκεῖνον. Τότε καθὼς τὸν ὑποδέχονταν οἱ πόλεις ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλη τὸν μετεφέραν ἐπάνω στοὺς ὤμους τους καὶ τὸν προέπεμψαν μέχρι αὐτὴν τὴν πόλη, ἐγκωμιάζοντάς τον στεφανωμένο, ἐξυμνώντας τον ὡς ἀγνωσθῆτη, περιγελώντας τὸν διάβολο, διότι τὸ τέχνασμά του μετατράπηκε στό ἀντίθετο ἀπὸ ἐκεῖνο πού ἐπιδίωκε καὶ ἐκεῖνο πού νόμισε ὅτι θὰ κάνει κατὰ τοῦ μάρτυρα, αὐτὸ ἀπέβη στὸν ἴδιο.

Καὶ τότε βέβαια, ὠφέλησε καὶ ἀνόρθωσε ὅλες ἐκεῖνες τίς πόλεις, ἀπὸ τότε ὅμως καὶ μέχρι σήμερα πλουτίζει τὴν πόλη σας. Καὶ ὅπως ἀκριβῶς θησαυρὸς διαρκῆς, ἀντλούμενος καθημερινά καὶ μὴ ἐξαντλούμενος, κάνει πλουσιότερους ὅλους ἐκείνους πού μετέχουν στὴν ἐξόρυσή του, ἔτσι λοιπὸν καὶ ὁ μακάριος αὐτὸς Ἰγνάτιος ἐκείνους πού ἔρχονται πρὸς αὐτὸν, γεμίζοντάς τους τοὺς ἀποστέλλει στὰ σπίτια τους μέ εὐλογίες, παρρησία, γενναῖο φρόνημα καὶ πολλὴ ἀνδρεία,.

Ἄς μὴν ἐρχόμαστε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν μόνο σήμερα, ἀλλὰ καὶ καθημερινά, ἀποκομίζοντας πνευματικὸς καρπούς ἀπ' αὐτόν. Εἶναι δυνατὸ ἐκεῖνος πού ἔρχεται ἐδῶ μέ πίστη νὰ καρπωθεῖ μεγάλα ἀγαθὰ· διότι ὄχι μόνο τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιες οἱ λάρνακες τῶν ἁγίων εἶναι γεμάτες ἀπὸ πνευματικὴ χάρις. Ἐάν δηλαδή αὐτὸ

συνέβη στην περίπτωση του Έλισταίου και νεκρός που άγγιξε τή λάρνακα έσπασε τά δεσμά του θανάτου και έπανήλθε πάλι στη ζωή, πολύ περισσότερο τώρα που ή Χάρη είναι άφθονότερη, τώρα που ή ένέργεια του Αγίου Πνεύματος είναι περισσότερη, όποιος θά άγγίξει λάρνακα μέ πίστη θά λάβει πολλή δύναμη από εκεί. Γι' αυτό και μάς άφησε ό Θεός τά λείψανα τών άγιων, θέλοντας νά μάς όδηγήσει στόν ίδιο ζήλο μέ εκείνους και νά μάς προσφέρει κάποιο λιμάνι και άσφαλή παρηγοριά για τά κακά που μάς συμβαίνουν πάντοτε.

Γι' αυτό παρακαλώ όλους σας, είτε κανείς διακατέχεται από υπερβολική λύπη, είτε είναι άσθενής, είτε διατελεί υπό βλαβερή επένεργεια, είτε βρίσκεται κάτω από κάποια άλλη βιοτική κατάσταση, είτε σέ πλήθος άμαρτιών, άς έλθει έδω μέ πίστη και όλα εκείνα θά τά απομακρύνει και θά έπιστρέψει μέ πολλή ευχαρίστηση, κάνοντας έλαφρότερη τή συνείδηση από τή θέα και μόνον αυτού του λειψάνου· ή καλύτερα δέν πρέπει νά έρχονται έδω μόνο εκείνοι που βρίσκονται σέ κακά, αλλά και αυτοί που είναι χαρούμενοι, ή δοξασμένοι, είτε βρίσκονται σέ έξουσία, είτε έχουν μεγάλη παρηγορία πρός τόν Θεό, και αυτοί νά μή περιφρονούν τήν ωφέλεια που θά προκύψει από τήν προσκύνηση τών άγιων Λειψάνων.

Διότι έρχόμενος κανείς έδω και βλέποντας αυτόν τόν άγιο θά διατηρήσει σταθερή τήν καλοσνη του, πείθοντας τή ψυχή του μέ τήν ανάμνηση τών κατορθωμάτων του Αγίου νά μετριοφρονεί, και νά μήν αφήνει τή συνείδησή του νά υπερηφανεύεται από τά κατορθώματά του. Και δέν είναι μικρό εκείνοι που ευημερούν νά μή υπερηφανεύονται για τήν ευημερία τους, αλλά νά γνωρίζουν ν' αντιμετωπίζουν τίς ευημερίες μέ μετριοφροσύνη. Όστε σ' όλους είναι χρήσιμος ό θησαυρός. Είναι χρήσιμη καταφυγή σ' εκείνους που διέπραξαν πταίσματα, για ν' άπαλλαγούν από τούς πειρασμούς, ένω σ' εκείνους που ευημερούν, τούς ένισχύει νά παραμείνουν σταθεροί στό καλό· επίσης ευεργετεί τούς άσθενείς ώστε νά ξαναβρούν τήν υγεία τους, ένω για τούς υγιείς, τούς βαηθάει νά μήν περιπέσουν σέ άσθένεια.

Αναλογιζόμενοι όλα αυτά, άς προτιμοϋμε από κάθε ευχαρίστηση και μέ κάθε απόλαυση τήν προσέλευση έδω, ώστε συγχρόνως και νά ευφραινόμαστε και ν' αποκομίζουμε κέρδος, και εκεί νά μπορέσουμε νά γίνουμε όμόσκηνοι και όμοδίαιτοι μέ τούς άγιους αυτούς, μέ τίς ευχές τους, μέ τή Χάρη και φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστού, μαζί μέ τόν Όποιο στόν Πατέρα άνήκει ή δόξα και συγχρόνως και στό άγιο Πνεϋμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες τών αιώνων. Αμήν.

Αγίου Ίωάννου του Χρυσοστόμου.

Αποσπάσματα από τόν έγκωμιαστικό λόγο στόν Άγιο Ίερομάρτυρα Ίγνάτιο τόν Θεοφόρο

Πηγή: Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Καρέα

